

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

ג א מ"י כ"ו מהל' שנת
הכלה י סמנ לאון סה
טו"ש"ע א"ח כ"י ש"ג עסיק
:6

רבינו הנגאל

דברי ר' מאיר. אמרו לו מעשה בשוק של פטמין וכו'. ת"ר פתחה גינה בזמן שיש לה שער מבפנים וכו'. ואין להם לא מבאן ולא מביאן, וכן חנויות הפתוחות לרשות"י בזמן שהמנועול כו'.^א האי מנועול היכי דמי אי דלית ביה ד' ריש ליעולם דלית ביה ד' ריש בה לזוקן והשלימו לדי', רבנן סברי אין חוקקין להשלים, ורבנן סברי אין חוקקין להשלים ובמקום פטור הוא. אמר בר ביבי בר אבוי ש"מ מהא מתני' תלת כו'. מתי' נגר שיש בראשו גלוסטרא רבי אלעזר אוסר, ורבי יוסף מתי'. בנגר הניטל באגודו, פירש הניטל באגודו ארבע שורות בלתי חסר, כדברי שיכול להעמידו דברי הכל מותר. כי פליגי

מביא מפתח ומניח באיסקופה. פירש צונטרס דמהא מדקדק דהדר זיה ר' מאיר משערי גינה ולא גזר לעמוד ברשות הרבים שלא יטלטל בזכרמלית דהא איסקופה כרמלית היא כדאמרין לקמן ואין נראה לר"י דמכאן אין להוכיח דאיכא לאוקמא למחר פותח ונועל כגון שעומד על האיסקופה וכן נריך לפרש דאי ברשות הרבים קאי מאי וכן דמשמע דומיא דההוא דשערי גינה ונראה לר"י כמו שהגיה צונטרס צפירושו דמסיפא מוכח דהדר זיה רבי מאיר משערי גינה דקתני למעלה מ"י מניחו צמנועול ולמחר פותח ונועל דכי קאי נמי על האיסקופה הוה ליה ממכרמלית לרשות היחיד דע"כ איסקופה כרמלית היא דאי מקום פטור אמאי נריך להניח המפתח צמנועול ייחוס צאיסקופה^א:
מדקאמר וכן חנויות מבפ"ה דבאיסקופ' כרמלית.
דוכן משמע דומיא דשערי גינה ואי הוה איסקופת רשות היחיד אס' כן היה מטלטל מרשות היחיד לכרמלית וכן אס' היתה רה"ר היה מטלטל מרשות הרבים לכרמלית ולא הו' דומיא דשערי גינה דאסרי זכי האי גוונא: **אין** חוקקין. והו' מקום פטור והא דקאמר ומניחו צאיסקופה הוא דהין ברשות הרבים^ב אלא דקתמנא לא מינטר צקרקע משום הכי לא נקיש לה: **רבי יוסף** אומר איסור נהגו בו והתירו דהב. ואס' תאמר והא אמרין צנדרים צפרק ואלו נדרים (דף פ"ה). וצפרק מקום שנהגו נדרים (דף נ"ה). צנדרים המותרים ואחרים נהגו צהא איסור אי אמה רשא' צלתי צפנייה ויש לומר דהיינו כשיודעים שמתגר וממתיין על עצמן שלא ירגילו צני אדם להקל ויצאו להתיר איסור אצל אס' ממתיין מחמת טעות מותר להתיר צפנייה^ג:
כי פליגי בשאין ניב"ה באגודו. ר"י מפרש דדוקא הכא שרי משום דצראשו גלוסטרא אצל צאין צראשו גלוסטרא מודה דאסור אפי' קשור צלתי וצפירה ליה כרצון דרבי יהודה צנגר הנגרי^ד אי נמי צפירה^ה ליה כר' יהודה דשרי צנגרי והכא איירי צקשור צפירה דדשא דמודה רבי יהודה צשאינו ניטל צאיגודו^ו כדמוכח צסמוך ומשום הכי צני צמתייתן שיהא צראשו גלוסטרא

אמר רבי אליעזר מעשה בכנסת שבטבריא שהיו נוהגין בו היתר עד שבא רבן גמליאל והוקנים ואסרו להן ר' יוסי אומר איסור נהגו בו ובא רבן גמליאל והוקנים והתירו להן: **גמ'** בניטל באגודו כ"ע לא פליגי כי פליגי ויש צו לחוק. בתוך הדלת אצל ראש המנועול צעוצי של דלת ולהשלים ראש המנועול לרצעה: חוקקין להשלים. רואין אותו כאליו חקוק: אין חוקקין. הלכך מקום פטור צעלמא הוא: הדר ציה רבי מאיר משערי גינה. מדקא שרי לעמוד^ז (ברשות הרבים ליתול מפתח מאיסקופת כרמלית ולהוליכו דרך אירא למנועול מעשרה ולא גזר שמא יצאנו אכלו לרשות הרבים וש"מ סיפא נמי מדקא שרי לעמוד) על האיסקופה כרמלית ליתול מפתח צמנועול למעלה מעשרה צאיסקופת כרמלית ולהוליכו דרך אירא למנועול ולא גזר שמא יצאנו אכלו לאיסקופה שהיא כרמלית: וש"מ מדרבנן. (י) דאמרי אס' יש ארצעה על ארצעה אסור ליתול מפתח מאיסקופה ולנועול צמנועול שהוא מקום פטור וליטלו משם ולהניחו צחלון שהוא רשות היחיד משום דקא מחליף מאיסקופת כרמלית לחלון שהוא רשות היחיד על ידי הנחת מקום פטור: איפא לדרכ דיימי. דאמר וצנצד שלא יחליפו: **בתנ"י** נגר. קציליא שמוצין אותו צחור צצאיסקופה לנעול הדלת: שיש צראשו גלוסטרא. שראשו עצה וראוי לצוכנא לכתוש ולשחוק צו פלפלין ואפילו הכי דמורת כלי עליו ר"א אוסר אלא אס' כן קשור ותלוי צלתי כדמפרש צנגמרא: ורבי יוסי מתי'. דמורת כלי עליו משום גלוסטרא ולא מיחוי צכונה: **גמ'** צניטל צאגודו. כשהוא קשור ותלוי צחצח של קיימא וראוי לנעולו על ידי אותו חבל ואינו נפסק צדיה: כולי עלמא לא פליגי. דשרי דכיון דקשור ותלוי יפה מוכחא מלתא דלנועול קאי ולא מיחוי צכונה: כשאין

אלא אם כן עשה מחיצה גבוהה עשרה טפחים דברי רבי מאיר אמרו לו מעשה בשוק של פטמים שהיה בירושלים שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח רבי יוסי אומר שוק של צמרים היה: תנו רבנן פתחי שערי גינה בזמן שיש להן בית שער מבפנים פותח ונועל מבפנים מבחוץ פותח ונועל מבחוץ מכאן ומכאן פותח ונועל כאן וכאן אין להן לא לכאן ולא לכאן אסורין כאן וכאן וכן חנויות הפתוחות לרה"ר בזמן שהמנועול למטה מעשרה מביא מפתח מערב שבת ומניחו באיסקופה למחר פותח ונועל ומחזירו לאיסקופה ובזמן שהמנועול למעלה מעשרה מביא מפתח מערב שבת ומניחו במנועול למחר פותח ונועל ומחזירו למקומו דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף בזמן שהמנועול למעלה מעשרה טפחים מביא מפתח מערב שבת ומניחו באיסקופה למחר פותח ונועל ומחזירו למקומו או בחלון שעל גבי הפתח אם יש בחלון ארבעה על ארבעה אסור מפני שהוא כמוציא מרשות לרשות מדקאמר וכן חנויות מכלל דבאיסקופת כרמלית עסקינן האי מנועול היכי דמי אי דלית ביה ארבעה מקום פטור הוא ואי אית ביה ארבעה בהא לימא רבנן אף בזמן שהמנועול למעלה מ"י מביא מפתח מע"ש ומניחו באיסקופה למחר פותח ונועל בו ומחזירו לאיסקופה או לחלון שעל גבי הפתח והוא קא מטלטל מכרמלית לרה"ר אמר אב"י לעולם דאין בו ארבעה ויש בו לחוק ולהשלימו לד' ובהא פליגי^ז דר"מ סבר חוקקין להשלים ורבנן סברי אין חוקקין להשלים אמר רב ביבי בר אב"י ש"מ מהא מתניתא תלת ש"מ חוקקין להשלים וש"מ הדר ביה ר"מ משערי גינה ושמעת מינה מדרבנן איתא לדרב דימי^ח דכי אתא רב דימי א"ר יוחנן מקום שאין בו ארבעה על ארבעה מותר לבני רשות הרבים ולבני רשות היחיד לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו: **בתנ"י** נגר שיש בראשו גלוסטרא רבי אליעזר אוסר ורבי יוסי אמתיר אמר רבי אליעזר מעשה בכנסת שבטבריא שהיו נוהגין בו היתר עד שבא רבן גמליאל והוקנים ואסרו להן ר' יוסי אומר איסור נהגו בו ובא רבן גמליאל והוקנים והתירו להן: **גמ'** בניטל באגודו כ"ע לא פליגי כי פליגי בשאינו

אלא אס' כן עשו וכו'. אסיפא קאי דהשתא כי קאי צגינה קאי ברשות היחיד ועולה עד לרקיע: שערי גינה. סתם מנועוליהן גבוהין עשרה ורצחין ארצעה ורשות היחיד הן: ציה שערי. ציה קטן ופתח הגינה פתוח צו. וצשערי הגינה הסמוכין לרשות הרבים עסקינן מדקתני סיפא וכן חנויות הפתוחות לרשות הרבים: פותח ונועל (י) צפניס. צציה שער רשות היחיד הוא וכן כשהוא מוחזר: לא לנאן ולא לנאן אסורין מכאן ומכאן. דהמנועול רשות היחיד הוא ואפי"פ שהמפתח מונח עליו גזר ר' מאיר שלא יעמוד ברשות הרבים ולא צגינה ויטול מפתח של רשות היחיד שמא יצאנו אכלו לרשות הרבים או לכרמלית: וכן חנויות. לקמן מפרש האי וכן דצאיסקופת כרמלית צגינה^ט קאמר. שערי חנויות פעמים צמנועוליהם גבוהין ופעמים שהן מנוכין לפיכך נתן צהן חילוק: (י) (למחר פותח ומניחו על האיסקופה. לקמיה מפרש דמהכא צשעינן דהדר ציה ר' מאיר משערי גינה ולא גזר צעומד ברשות הרבים שלא יטלטל בזכרמלית דהא איסקופה כרמלית היא דרצעה ד' ואינה גבוהה י' וכשנוטל מפתח משם והוא עומד צציות הרבים ומוליכו דרך אירא האיסקופה למנועול שעל גביו למטה מעשרה קא מטלטל מכרמלית לכרמלית ולא גזר רבי מאיר שמא יצאנו אכלו חוץ לעוצי האיסקופה: למחר פותח ונועל וכו'. (י) ועל האיסקופה הוא עומד ומטלטל מפתח מאיסקופה למנועול על דרך אירא האיסקופה לדין טלטלו אלא בזכרמלית: ומחזירו למקומו. לאיסקופה: מניחו צמנועול. אצל לא צאיסקופה דכי ממתי ליה מאיסקופה למנועול (א) הא מפיך מכרמלית לרשות היחיד: למקומו. למנועול על גביו כגון מנועולין הללו של עץ שעושין ענייס צצמתייהן וראשייהן רצחין וצנצ"ו צרדור"א: וחכמים אומרים וכו'. לקמן מפרש צעלמא דלא משו ליה להאי מנועול רשות היחיד: למקומו. לאיסקופה או לחלון שאין צו ארצעה דאף על גב דגבוה עשרה מקום פטור צעלמא הוא: שמוציא מרשות לרשות. מאיסקופה שהוא כרמלית לחלון שהוא רשות היחיד ואף על גב דהניחו מחילה צמנועול שהוא מקום פטור לרבנן וצנצל אצל כל הרשויות כרצ דיימי קיימא לן דאמר צפ"ק [ג.] וצנצד שלא יחליפו: מקום פטור הוא. וכי הו' למעלה מעשרה היכי משוי ליה רבי מאיר רשות היחיד ואסרי: ויש צני צמתייתן שיהא צראשו גלוסטרא

(א) [נעיל יא: לג: צמת: א. ק. יומא יא: (ב) צמת ח: לעיל ט. ע. פ. (צ): (ד) א. צ"ל צמתי. רש"ש (ד) צמ"א אמת, (ה) רש"ל מ"מ (ו) (וע"פ תוס' פסחים דף נ"ה ז"ה אי חתה,

הנהגת רב"ח

(א) רש"י ד"ה פותח ונועל מבפנים וכו' כשהוא מבוהין הס"ד: (ב) ד"ה למחר פותח ונועל וכו' עומד ברשות הרבים ומטלטל כצ"ל וזימא ועל האיסקופה ממקום: (ג) ד"ה ומניחו צמנועול וכו' למנועול קא מפיך: (ד) ד"ה וש"מ מדרבנן דאמרי אס' י"ט בחלון ארצעה: (ה) תוס' ד"ה כי פליגי וכו' אי נמי צפירה להו כר' יהודה:

לעזי רש"י

שרדור"א [שרדור"א]. צמנועול קביליא^א [קביליא]. יחד (לסגירת הדלת).

מוסף רש"י

חוקקין להשלים. דבר שאין צו שיעור ויש שם עזי וזכח לחוקק ולהשלים לכשעיר, אמתין כמאן צחקוק דמי (שבת ז). מקום שאין בו ד' על צ"ו. טפחים רוחב ועומד צין רה"י לרה"ר ויש לו היכר כגון גבוה מן הארץ ג' ואילו היה רוחב ד' היה תקרה רשות לעצמו וכו' כרמלית ואסור לכאן ולכאן אצל עשוי תקרה מקום פטור ומותר לכאן ולכאן לכף עליו משא שלחן (רע"ד טו). החולץ וליכא מקום חשבו לאו רשות צצניי נפשיה הוא וצניל להכא ולהכא (רע"ד טו). ובלבד שלא יחליפו. דלא למרו דקא מעיל מרשות הרבים לרשות היחיד ואפי' מניח הר"א ח"ה צצמת (טו) ודרכה היא, דאילו מניח לכתף צצעינן עקירה מרשות זו והנחה לרשות זו, והכא עקירה מרשות זו והנחה למקום פטור, ועקירה ממקום פטור והנחה לרה"ר מנודה (רע"ד טו).

מוסף תוספות

א. ולמחר. יטלטלנו ממקום פטור לרשות היחיד, אלא כרמלית היא ולא היה יכול להוליך [המפתח מכרמלית] לרשות היחיד, ואפילו הכי קאי עלה ומטלטל ברשות היחיד ש"מ. מוס' ה"א"ש. ב. דמעל הקרקע נמי מצי לטלטליה למנועול כיון דהוי מקום פטור. ג. דבאין ניטל באגודו פליגי, מדקאמר בעובדא דר' טבלא ההוא ניטל באגודו הוה מכלל דרבי יהודה ורבנן באין ניטל באגודו פליגי. ט. שאף רבי יהודה לא התייר אלא בשקשור בדלת עצמה. רע"ב"א.

